

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dormi Secvre: Vel Cynosvra Professorvm Ac Stvdiosorvm Eloquentiæ,

in qua Centvm Et Viginti Themata Oratoria. Non Solvm Stvdiosis, Sed &
Professoribus eloquentiæ, ac pietatis veræ amantibus utilissima &
pernecessaria explicantur ; Cum Indice rerum atq[ue] verborum locupleti

Tympe, Matthäus

Coloniæ Agrippinæ, 1650

XV. Linguæ Hebraicæ commendatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38994

XV. SVADET PRÆCEPTOR DIS-
cipulis, ad Theologiam aspirantibus, lin-
guæ Hebraicæ studium.

EXORDIUM sumet ab officio suo, & amore erga
discipulos: quòd propter amorem, quo illos
prosequitur, non possit non ea, quæ ad salutem &
utilitatem ipsorum pertinere videntur, liberè eis
suggerere. Narrabit deinde se cognovisse, multos
suorum discipulorum ad functionem Ecclesiasti-
cam, & nobilissimum Theologiæ studium aspirare.

PROPOSITIO: Te igitur ipsis suasurum, ut
non modò Latinam & Græcam; sed etiam Hebræ-
am, seu sanctam linguam addiscant.

CONFIRM. I. LOCUS, ab honesto. Quòd hone-
stum sit eam callere linguam, qua Deus ipse in Pa-
radiso, & primi nostri parentes usi sunt; qua post
etiam Lex tradita est; qua Patriarchæ, Prophetæ, *Genes. II.*
Apostoli, & ipse Christus locutus est; quæ deniq;
non superbiam habeat causam, quemadmodum re-
liquæ linguæ omnes. Nam propter superbiam qua
inflati homines turrim Babylonicam in cælum
usq; exstruere conabantur, Deus linguarum va-
rietatem, quasi pœnam quandam dedit, atque ita
tantum superbix opus dissipavit.

II. Ab utili seu commodis. PRIMÒ, Quòd huius
cognitio faciat ad planiorem sacræ scripturæ in-
telligentiam: quia præcipua Bibliorum pars hac *Ovid. 3. de*
lingua continetur. SECUNDÒ, præstat ut erro- *Ponto: Gra-*
res hæreticorum animadvertantur, quos illi no- *tius ex ipso*
bis ex hac lingua, ut fonte sacræ scripturæ, obtru- *fonte bibun-*
dere conantur. TERTIÒ, ad hunc fontem re- *tur aqua.*
curri potest, si quam dubitationem attulerit La-
tinorum interpretum infinita varietas. QUARTÒ,
efficit ut mendæ, quæ vel ex negligentia Typo-
graphorum, vel ex aliorum imperitia irreperunt,
innotescant, & emendentur. QUINTÒ, ut vo-
cabu-

*Aug. Tr. 3.
li. 2. de Doct.
Christ. c. 11.*

cabula quædam, quæ in Latina editione reman-
serunt, vel propter sanctiorem antiquitatis au-
thoritatem observandam, vel quia commodè in
alienam linguam transferri non potuerunt, in-
telligantur, ne ob imperitiâ error oriatur. Hinc
in Epist. ad Damasum D. Hieronymus carpit Hila-
rium, quod *Osanna*, ob linguæ Hebraicæ imperi-
tiam malè interpretatus sit.

III. *A dissimilitudine aliarum linguarum, & He-
braeæ.* Neq; enim ut in cæteris linguis crebrò con-
tingit, ita hæc quoque fabularum lenociniis, ac
ludicris nugis animûm nostrum titillare solet, non
pestiferis canticis aures demulcere, non profa-
nis opinionibus mentes inficere, nullam brevi-
ter morûm perniciem candidatis suis insinuare,
seu instillare consuevit; verûm contra ubique se-
ria veritas salutarî gravitatè blanditur, ad omnem
aditum facundus ille sapientiæ lepor, dulcibus
modulis plectrum suum meditatur, nihil aded in-
contaminatum, quod non in vitam nostram placi-
ta seu decreta huius linguæ suo veluti jure quo-
dam instillent.

IV. *A jucundo.* Quod nihil jucundius homini
pio & docto esse possit, quàm cum Sanctis Patri-
bus & Prophetis absque interpretibus loqui posse.

V. *A glorioso.* Paucos istius linguæ peritos esse,
atque ob id omnes, qui norint eam, aliis esse admi-
rationi.

VI. *Ab adjuncta facilitate.* Nam studium linguæ
Sanctæ non in portu, longo jam maris devorato
rædio, sed in ipso limine, dum solvis à littore, &
vix dum iter capeffis, laborem tuum statim am-
plissimo præmio solatur. Dum Syllabarum cor-
ticem machæra fideli convellis, dum verbum so-
nare niteris, continuò pascit animum promicans
nucleus, & sensuum seu sententiarum fragrantis-
sima medulla. Quandoquidem sacrorum codi-
cum

*Nota allego-
vicam meta-
phoram.*

cum (qui soli tanquam asyllum sermoni Judæorum vel Hebraico præbuerunt) is divino munere genius, ut piis manibus, vel contrectati modò, puritatem doctrinæ ilico, sudent: dum, pronuntiatio fingitur, & exercetur lectio, interim omnibus numeris absolvitur tibi probitatis integritas: præcipuè verò, qui non curiosa levitate, sed spe religiosi cuiusdem auctarii, & illustrioris veritatis desiderio litteras Hebræas perdiscendas sibi duxerunt, familiaritatem scilicet cum divina sapientia quærentes liberiores, ut coràm nativam illius eloquentiam audire, & suopte ore salutantem intueri possint; ii minutissimos apices quidem excutiunt, & veterem Christi vestem saltem fimbriatenuis contingere audent: at iisdem vel ignorantibus, vel certè non ambientibus, tamen virtus illa de medico exiens fœdum & sanguinolentum sceleris fluxum sistit. Tantum vel ipse litterarum contactus, & rude sententiarum schema habet momenti: nedum illa penitissimorum perscrutatio, quæ characterum situ & numero, quæ verborum structura & ordinis pensiculatione peragitur.

In PERORATIONE hortabitur discipulos; ut summa industria linguam, tam frugiferam, jucundam, & facilem; non (ut autumant) horridam atq; asperam, non incultam ac tetricam; sed politia mira decoram, atq; adè ipsa majestate venustam, expeditam, pronam, nulliq; non obviam, (si modò omnium artificum laborem in consilium adhibere statuat, citra quem nihil unquam natura dedit mortalibus,) addiscant.

XVI. DE AVLICORVM

miseriis.

EXORDIUM à nobilium quorundam stultitia, qui *En. Syl. viii.*
liberos suos in aulis, quàm in scholis malunt
educari.

D 3

PRO-